

(18) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਤਤਕਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਏ ਅਗਰਵਾਲ

ਰਾਜੀਵ ਨਰਾਇਣ ਰੈਨਾ ਜੇ.

ਸੁਭਾਸ਼ ਪਦਮ — ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ — ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2012 ਦਾ CWP ਨੰ. 6322

ਫਰਵਰੀ 18, 2015

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ 311 - ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਜਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1970 - ਆਰ.ਐਲ.ਐਸ. 9 ਅਤੇ 24 - ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ - ਬਰਖਾਸਤਗੀ - ਸਜਾ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ - ਬਰਖਾਸਤਗੀ *uberrima* ਫਾਈਡਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ - ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਬਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ - ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇੱਕ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਚਰਚ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਐਕਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ - ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਯਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਫਲ ਰਹੇ - ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਵਕਫ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਚਿੰਤਾ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 2003 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੀਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਨੂੰ 2012 ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਿੱਥੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਥਿਤ ਅਪੈਰਾਥ ਤੋਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 31)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਬੇਰੀਆ ਫਾਈਡਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਨ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੁਓ ਮੋਟੂ, ਜੋ ਨਿਯਮ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ 32)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਯੋਗਤਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਰੀਬ 9 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਹਾਦਵਨ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਦੇਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 9 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੇਗਾ। ਦੇਰੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਦੇ ਕੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਖ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(41 ਲਈ)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਥੋਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਅਤੇ ਆਪਹੁਦਰੇਪਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਤੱਥ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਗਤੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਰ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ IO ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੇ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕਾਰਪਸ ਨੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਂਗਾ; ਇੰਤਕਾਲ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮਾਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕਾਗਜ਼ੀ-ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵਾਂਗਾ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਚੁਭਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਬਰਾਬਰ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ ੪੨)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਤੀ 14/15 ਮਾਰਚ 2012 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਠੋਰ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਕਲੰਕ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਪਏਗਾ, ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਲਈ, ਉਹ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

(ਪੈਰਾ 43)

ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨਾਲ
ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਅਜੈਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ .

ਅੰਸ਼ੁਲ ਗੁਪਤਾ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਰਾਜੀਵ ਨਰਾਇਣ ਰੈਣਾ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸੀ। ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਸਦਾ ਕੇਸ 2003 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ 28 ਫਰਵਰੀ 2003 ਦੀ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ (ਮਕਬੂਜਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ) ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਡਾਇਓਸੀਜ਼ ਟਰੱਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਚਰਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 23 ਮਾਰਚ, 1948 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਚਰਚਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪਸ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਮਾਰਤੀ ਕੰਮ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ ਪਰ ਮਲਕੀਅਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਰਾਹੀਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

(2) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ 23 ਮਾਰਚ, 1948 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾਂ, ਚਰਚ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਚਰਚ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਚਰਚਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚਾਰ ਉੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ

01 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1948 ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ। ਭਾਵ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਚਰਚਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ

ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚਰਚ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਚਰਚਾਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪੀਨਿਆਂ 40 ਤੋਂ 56 ਤੱਕ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-3 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਾਠ ਦੌਰਾਨ "ਤਬਾਦਲਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਲਈ ਸਬੰਧਿਤ ਚਰਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਛਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਚਰਚਾਂ ਅਤੇ ਚਰਚ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚਰਚ ਦੇ ਅਹਾਤੇ, ਜੇਕਰ ਚਰਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਰਪਸ ਸਬੰਧਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ.

(3) ਚਰਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕਾਰਪਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ, 1948 ਨੂੰ ਚਰਚ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚਰਚਾਂ, ਕੰਪਾਊਂਡਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 01 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1948 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 116 ਕਨਾਲ 9 ਮਰਲੇ ਪਿੰਡ ਮਾਧੋਪੁਰ ਛਾਉਣੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 1030 ਮਿਤੀ 02 ਦਸੰਬਰ 2002 ਨੂੰ ਏਡੀਟੀਏ (ਰਜਿਸਟਰਡ ਚਰਚ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੀ.ਆਈ.ਪੀ.ਬੀ.ਸੀ.ਸੀ/ਓ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਰਾਜ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਜਦੋਂ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ 54 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚੰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 72 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ 05 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ 29.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ।

ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 2002 ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ 7 ਤੋਂ 8 ਕਰੋੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਸਟੈਪ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 47 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

(5) 28 ਫਰਵਰੀ, 2003 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 06 ਜਨਵਰੀ, 2003 ਨੂੰ "ਪਰਤ ਸਰਕਾਰ" ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਪਾ ਦਿੱਤਾ

ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 23 ਮਾਰਚ, 1948 ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ 'ਪਰਤ ਸਰਕਾਰ' ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੇਅਰਟੇਕਰ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦਾ ਆਚਰਣ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ) ਦੇ ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਾਂ) ਨਿਯਮ, 1970 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਸੀ. 5 ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(6) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਸੀ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਨੋਟਿੰਗ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਮਾਨਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕ ਹੈ। 14/15 ਮਾਰਚ 2012 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਮਾੜੀ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਦੱਸੇ ਕਿ ਮਾੜੀ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਵਾਜਬ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਪਸ ਕਦੇ ਵੀ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, 1948. ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਕੁੱਲੂ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। -ਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲ ਬਦਲ ਕੇ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜੇ ਵੀ

ਅੱਗੋਂ, ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਦਾਦ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਪੀਸੋਡ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦਿੱਲੀ, ਕੁੱਲੂ ਅਤੇ ਕਾਂਗੜਾ ਵਿਖੇ ਚਰਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਜਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨੇਕੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

(8) ਚਾਰਜ 1 23 ਮਾਰਚ, 1948 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਫੀਲਡ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਾ ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਘਰੇਲੂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਗਲਤ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਪਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਰਗੀ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਘਟਨਾ ਸਵਾਲ ਉਸ ਉਬਲਦੇ ਬਿੰਦੂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਪਸ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਰਪਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

(9) ਫਿਰ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 420, 468, 467, 471 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਥਾਣਾ ਡਵੀਜ਼ਨ 1, ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਡਿਪਟੀ ਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਅਤੇ 13 ਦੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(10) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ

(*Rajiv Narain Raina, b.*)
 ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਇੱਕ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 467, 468 ਅਤੇ 471 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 31 ਅਗਸਤ, 2010 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਬੇਕਸੂਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(11) ਘਰੇਲੂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨਵੰਬਰ 2003 ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ 03 ਜਨਵਰੀ, 2004 ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ 2009 ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲ ਆਇਆ ਜੋ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੰਨਾਟਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਰੀਬ 9 ਸਾਲ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ 8 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਵਕਫੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 14/15 ਮਾਰਚ 2012 ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨਘੜਤ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਅਤੇ ਇਹ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਅਤਿ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਕੜ ਗੁਆਉਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ "ਬੁਰੇ ਇਰਾਦੇ" ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੰਕਾਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

(12) **ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ। **ਰਮਜ਼ਾਨ ਖਾਨ** '1, ਰੀ. ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹੈ।

(13) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, PCS (P&A) ਨਿਯਮ, 1970 ਦੇ ਭਾਗ 7 ਦਾ ਨਿਯਮ 24 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ PPSC ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਲਏ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬਤੌਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਤਰੱਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਲਗਭਗ 9 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੁਤਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 2002/2003 ਦੀ ਵਿਸ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਇੰਤਕਾਲ ਦਾ ਜੀਵਨ 40 ਦਿਨ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਾਰਜ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵੀ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ।

(14) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 311 ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਕੇਅਰਟੇਕਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਚੀ-ਸਮਝੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫਸਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਅਭਿਆਸ ਗਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅਪੈਰਾਧ। ਇਹ, ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਾਤਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ 22 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 31.10.2013 ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਸੀ।

(15) ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਨਹੀਂ

ਗਏ ਹਨ। ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ (ਨਿਯਮ, 1970) ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

(16) ਮਾਮਲਾ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* ਜੀ.ਐੱਸ.ਸਿੰਘਵੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਲੱਖੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੇਦਾਗ ਸੇਵਾ ਕਰੀਅਰ ਦੌਰਾਨ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ 22 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਜੇਬੀਟੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਨੀਂਹ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਸਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

(17) *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ* ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ, 1934 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ [R1. 16.2] ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ।

(18) ਵਿੱਚ *ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. 'ਸੁਪਰੀਮ* ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਟਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਮਨਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਹੈਰਾਨਕੁੰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਕੇਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

(19) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਸ਼ੁਲ ਗੁਪਤਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਸੀ। ਮਾੜੀ ਇਰਾਦਾ ਮਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਫਾਈਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ। ਘਰੇਲੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਵਾਜਬ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਸਮੇਤ ਅਪੈਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤ ਅਤੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਢੁੱਕਵੀਂ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦੇਰੀ ਰੂਸਟ 'ਤੇ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(20) ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ [1] ਏਡੀਟੀਏ ਨੂੰ ਕਾਰਪਸ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ, ਭਾਵ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ

ਉਕਤ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ; [2] 23 ਮਾਰਚ, 1948 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ADTA ਨੂੰ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; [3] ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ" ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਜੋ ਕਿ 28 ਫਰਵਰੀ, 2003 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ.3 ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ); [4] ਏਡੀਟੀਏ ਨੂੰ ਕਾਰਪਸ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ (ਬਿਸ਼ਪ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ) ਨੂੰ ਏਡੀਟੀਏ ਦੁਆਰਾ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੇ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ "ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" - [I 28 ਫਰਵਰੀ, 2003 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਇਹਨਾਂ ਅੰਤਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸੌਦਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੱਥ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ]; [5] ਰਾਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਚਰਣ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਿੱਠ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ

ਹੈ; [6] ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; [7] ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1948 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 02 ਦਸੰਬਰ 2002 ਨੂੰ ਏਡੀਟੀਏ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।, ਪਠਾਨਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ; [8] ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

(21) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੰਤਕਾਲ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 'ਤੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਪਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਗਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਕੱਲੇ ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਰਾਹਗੀਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਰੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਯੋਗੀ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਕਥਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਂਗਾ। ਪੈਰਾ.8 ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਫ਼ਤਰੀ ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਪਟਵਾਰੀ, ਕਾਨੂੰਗੋ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ | ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਸੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 1948 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ, ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕੇਸ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਘਰੇਲੂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(22) ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਮੋ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਥ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਂਚ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ, ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋ

ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਕਮ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ, ਉਸ ਚਾਰਜ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ 'ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ' ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(23) ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਰਕ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ, ਅਗਲਾ ਪੜਾਅ ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਇਹ ਅਨੁਭਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ,

ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਗਲਤੀ ਆਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ **ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ** ਵਿੱਚ ਵਿਖਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੋਂ ਨੁਕਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਉਚਿਤ **ਹੋਵੇਗਾ। ਈਸੀਆਈਐਲ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਕਰੁਣਾਕਰ** ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸੁਵਿਧਾ ਪੁਆਇੰਟ ਲਈ. ਇਸ ਨਿਆਂਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਦੇ ਹੋਏ **ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਗਣੇਸ਼ਵਰਨ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਗੁਣ ਨੂੰ** ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਟਾਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ।

5 ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 1669: (1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 364

6 1994 SCC ਸਪਲਾਈ (2) 391.

7 (2013) 3 SCC 594

(24) ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਾਪਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੜਾਅ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੋਟ ਲਿਖ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਹਿਮਤੀ ਇਹ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾਈ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੋਟ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ 42 ਵੀਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਖਾਨ**, (ਸੁਪੀਰ) ਨੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ, ਜੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ

ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਰਿੱਟ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਪੜਾਅ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(25) ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕੋਈ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁਢਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਓਮ **ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ***, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ:-

"...ਜਦੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਮਨਮਾਨੇ' ਵਜੋਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਵੇਡਨਸਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। .."

ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ (Rajiv Narain Raina, J.)

"ਅਦਾਲਤਾਂ ਫਿਰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੈਕੰਡਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸਦਾ ਵਿਚਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(26) **ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਕੌਸਲ ਆਫ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਮੰਤਰੀ**
'ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਡਿਪਲੋਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਲਾਰਡ ਡਿਪਲੋਕ ਦੇ ਆਫ-ਕੋਟਿਡ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸਿਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ। ਪਹਿਲਾ ਆਧਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ 'ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ' ਦੂਜਾ 'ਅਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ' ਅਤੇ ਤੀਜਾ 'ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਨੁਚਿਤਤਾ' ਕਹਾਂਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗੇੜ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

(27) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਨੁਚਿਤ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(28) ਇਸ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਕ, ਕੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਮਨਮਾਨੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨਮਾਨੀ ਧਾਰਾ 14 ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੁਕਮ ਮਨਮਾਨੀ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਆਮ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ। ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਹੁਦਰੇਪਨ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਪਹੁਦਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾਧੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ

ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨਕੁਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਇਸਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਚੋਣ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਭਾਵੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੱਧਮਾਨ ਦੁਰਾਚਾਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਫਿੱਟ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਸਾਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੁਬਿਧਾ ਕੇਂਦਰ ਹਨ ਜੋ ਬਿੱਲ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਭਾਵ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੇ ਵੇਡਨੇਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਫੈਕਟੋਟਮ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਆਰ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ।

(29) *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਆਰ ਕੇ ਸ਼ਰਮਾ*¹⁰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। 32/226 ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ

ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਅਯੋਗ ਮੰਨਦੀ ਹੈ:

"ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਤਿਅੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵਿਪਰੀਤਤਾ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ"। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ "ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ", ਜਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦੀ ਹੈ।

(30) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨਮਾਨੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਸੀ [ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ]। ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸਦੇ ਅੰਤਮ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਸਾਰਥਿਕ ਨੁਕਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਸੀ ਚਾਰਜ ਡਾਕਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਸ਼ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਕੋਣ ਤੋਂ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕੀ ਹੋ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਹ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਧੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਧਿਰ ਸਨ। . ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਵਰਜਿਤ ਜ਼ੋਨਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਧਾ ਕੇ ਇਕੱਲੇ ਜਿਰ੍ਹਾ-ਜਾਂਚ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਟੈਕਸਟ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰਕੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਿਆਂਇਕ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਬੀਜ ਪੁੰਗਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹਨ. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਅਦਿੱਖ ਜਿਉਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(31) ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਵਕਫ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਚਿੰਤਾ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਢਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 2003 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੀਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਨੂੰ 2012 ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਿੱਥੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਥਿਤ ਅਪੈਰਾਥ ਤੋਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(32) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਦਾ ਸਾਰਥਕ ਮਾੜਾ ਇਰਾਦਾ, ਮਾੜਾ ਇਰਾਦਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਿਯਮੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਸਹੀ ਸਮਝ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ/ਅਭਿਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਲਈ "ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ" ਸੀ, ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਦੂਰ ਉੱਦਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕੁਝ ਘੱਟ ਹੱਦਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਜਵਾਬ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਬੇਰੀਆ ਫਾਈਡਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰਨ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੁਓ ਮੋਟੂ, ਜੋ ਨਿਯਮ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(33) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ. ਕੇਕੇ ਯਵਨ ¹¹[ਰੈਫਰੈਂਸ. ਹੇਠਾਂ ਜਜ਼ਮੈਂਟ ਨੰਬਰ 1]। ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ: -

- "(i) ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ
- (ii) ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਜਾਂ
- (iii) ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।"

(34) ਉਕਤ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਈ.ਟੀ.ਓ. ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਅਨੁਚਿਤ ਪੱਖ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੈਟ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 29 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:-

- (a) ਅਫਸਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ;
- (b) ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ
- (c) ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ;

- (d) ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ;
- (e) ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬੇਲੋੜਾ ਪੱਖ;
- (f) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਛੋਟੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(35) ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਿਸ ਨੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅਤਿ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਕੋਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਸ ਨੇ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ. ਉਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਚਰਚ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਕੁੱਲੂ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਇੰਤਕਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(36) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

(37) **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਉਪੋਦਰ ਸਿੰਘ** ¹² ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਸੀਸੀਐਸ (ਆਚਾਰ) ਦੇ ਨਿਯਮ 3(1) (i) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3(1) (ii) ਅਤੇ 3(1) (iii) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਨਿਯਮ, 1964. ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਪੈਰਾ ਨੰ: 13 ਵਿਚ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਣੇ ਨੰ: 1 ਵਿਚ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਨ:

(38) **ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਨ. ਰਾਮਾਮੂਰਤੀ** ¹³ ਵੇਖੋ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ, ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 10 ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਮਹਾਦਵਨ ਵਿੱਚ*।

12 1994 (3) SCC 357

13 (1997) 7 SCC 101

(39) ਸੀ.ਐੱਫ. **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੁਲੀ ਚੰਦ** ¹⁴ਇਹ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਮਹਾਦਵਨ ਵਿੱਚ*।

(40) ਸੀ.ਐੱਫ. **ਪੀਵੀ ਮਹਾਦੇਵਨ ਬਨਾਮ ਐਮਡੀ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ** ¹⁵ਇਹ ਕਬਿਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜੋ ਘਟਨਾ ਦੇ 4-5 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚਾਰਜ ਮੀਮੋ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਕਰਕੇ. 15 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ. 18, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਮੀਮੋ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“18. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਰੱਖਣਾ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਅਸਹਿ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਮੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਰਦੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਪਰਦਾ ਖਿੱਚਣਾ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲੰਮੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਚਾਰਜ ਮੀਮੋ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੰਡੇ ਜਾਣਗੇ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।”

(41) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਨਾ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗਤਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਐਕਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ

14(2006) 5 SCC 680

15(2005) 6 SCC 636

ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਰੀਬ 9 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਹਾਦਵਨ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਦੇਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 9 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵਾਜ਼ਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੇਗਾ। ਦੇਰੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਦੇ ਕੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਖ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(42) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਫਸਰ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ, ਵਧੀਕੀ ਅਤੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਅਸੰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਨੁਪਾਤਕ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਅਤੇ ਆਪਹੁਦਰੇਪਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਗਤੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਰ ਜੋ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਇੱਕ IO ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੇ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕਾਰਪਸ ਨੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਂਗਾ; ਇੰਤਕਾਲ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮਾਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ

ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੁੱਦਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕਾਗਜ਼ੀ-ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵਾਂਗਾ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਅਦਾਲਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਚੁਭਦਾ ਹੈ।

ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਤੋਲਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(43) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਮਿਤੀ 14/15 ਮਾਰਚ 2012 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਠੋਰ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਕਲੰਕ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਪਏਗਾ, ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਲਈ, ਉਹ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

(44) ਇਹ ਹੁਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਭਾਵ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ। ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੀਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ ਦੇ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(45) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਸਮੇਤ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਕਮੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।, ਡੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜੀ., ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ

ਆਦਿ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ
(*Rajiv Narain Raina, J.*)
ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਬਣਨਾ.

ਜੇਐਸ ਮਹਿੰਦੀਰਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ